

Informacja prasowa

Sytuacja finansowa polskiej oświaty wobec niedoszacowania subwencji

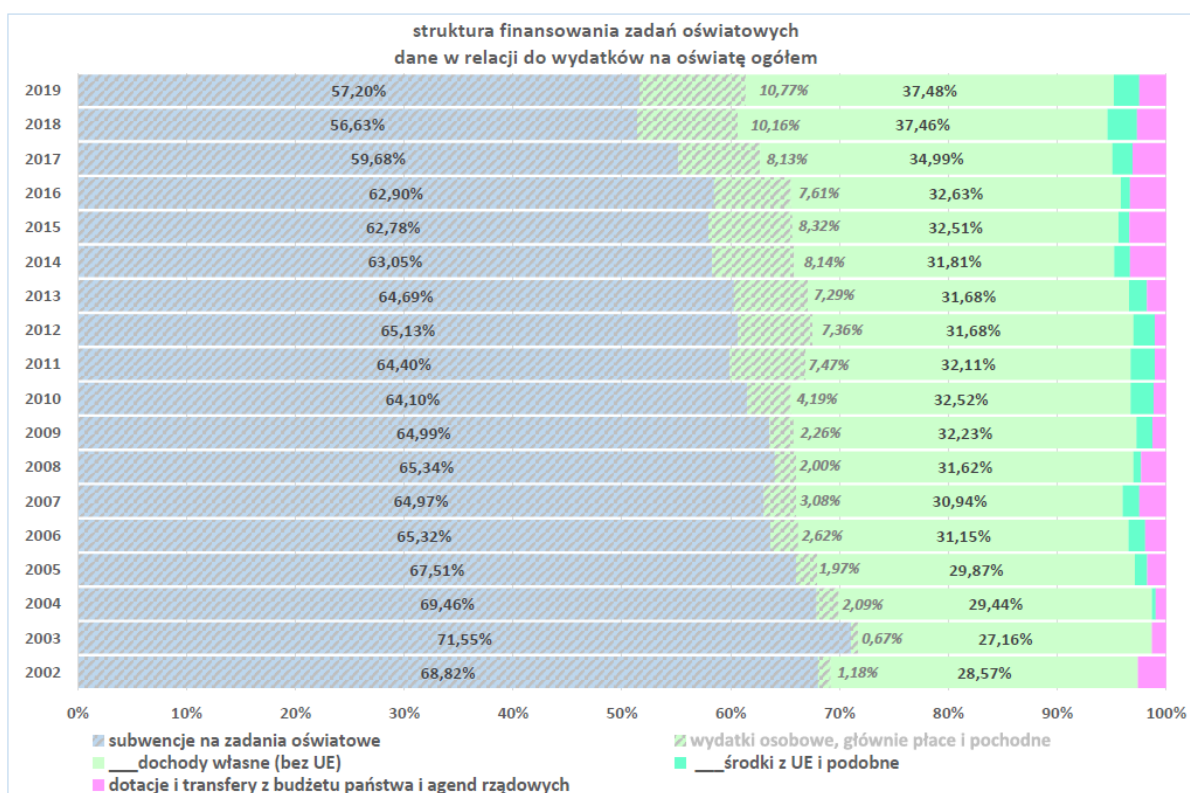
Subwencja „szkolna” (odrębnie ustalana część subwencji ogólnej dla samorządów) jest od lat odgórnie, arbitralnie ustalana w budżecie państwa. Zawsze stanowiła dofinansowanie kosztów prowadzenia szkół przez JST (nigdy nie pokrywała 100% wydatków).

Sposób obliczania subwencji nigdy nie był dokładnie ustalony, jednak w ustawie o dochodach JST był od 2003 roku zapis gwarantujący jej minimalną wysokość w kolejnych latach.

Po uchwaleniu w roku 2015 ustawy o finansowaniu oświaty zapis ten zniknął, a sama ustawa *de facto* rozmyśla zasady finansowania oświaty, zamiast określić standardy i mechanizm ustalania subwencji.

Algorytm NIE jest narzędziem obliczania kwoty subwencji, a tylko sposobem jej podziału na JST.

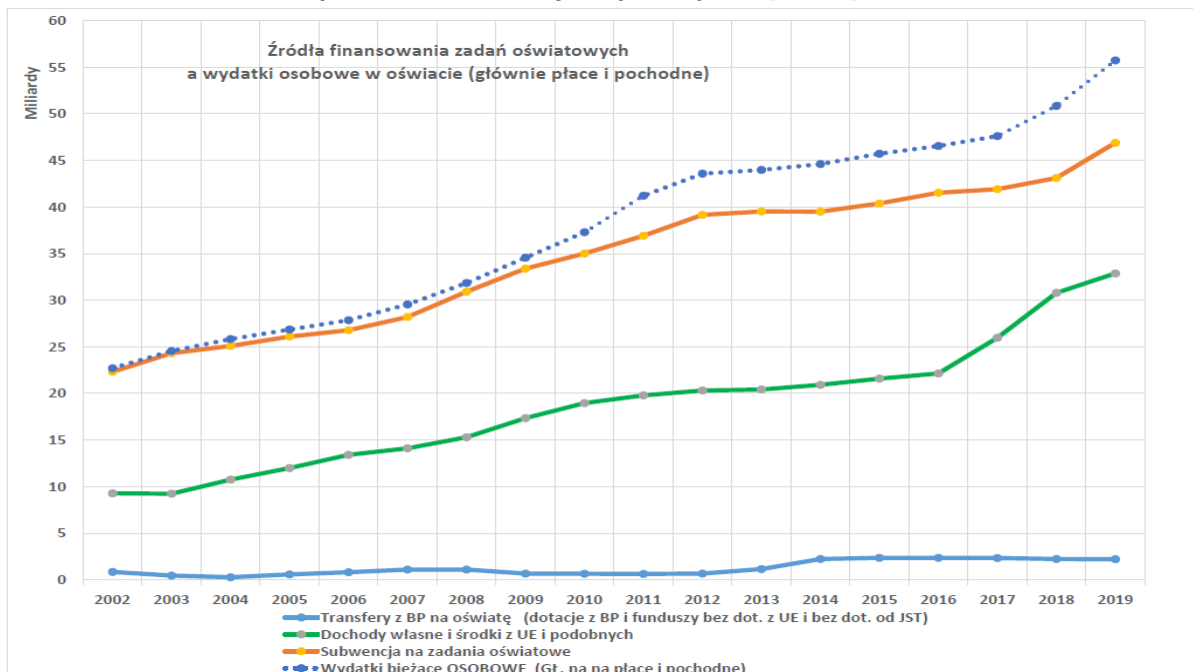
1. Wielkość subwencji „szkolnej” na tle wydatków JST na oświatę

Wnioski:

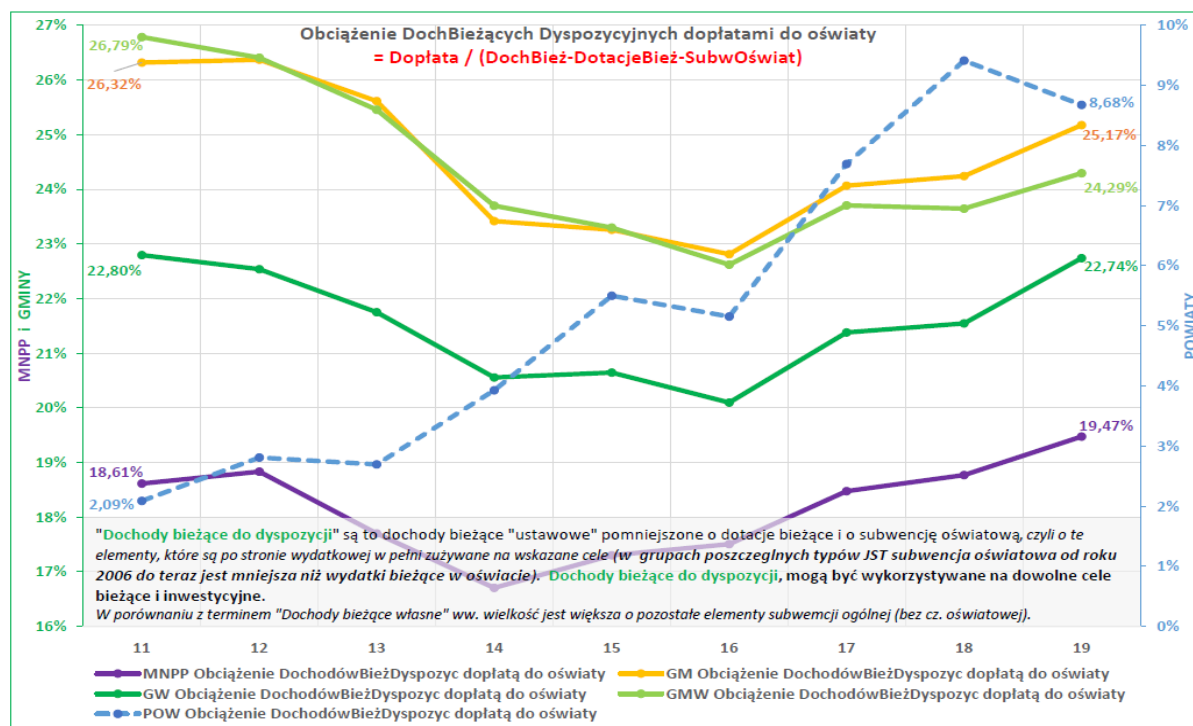
- w roku 2003 subwencja sfinansowała 71,55% wydatków JST na oświatę, w roku 2019 – tylko 57,20%.
- w roku 2003 samorzady sfinansowały z własnych środków 27,16% wydatków oświatowych, a w roku 2019 – aż 37,48% (w tym pokaźną kwotę wydatków majątkowych).
- zakreskowany obszar na wykresie pokazuje wielkość wydatków na płace w oświacie samorządowej.
- w roku 2003 wydatki na płace były tylko o 0,67% większe niż środki z subwencji „szkolnej”; w roku 2019 wydatki na płace w oświacie były już o 10,77% większe niż otrzymana subwencja.
- zestawienie tych danych jednoznacznie wskazuje, że – mimo wzrostu – **subwencja z budżetu państwa w coraz mniejszym stopniu pokrywa wydatki JST na oświatę**, gdyż koszty jej funkcjonowania, w tym narzucany odgórnie wzrost płac nauczycieli, rosną znacznie szybciej.
- z naszych danych wynika, że w latach 2017-2019 kwota wzrostu wynagrodzeń nie znajdująca pokrycia w subwencji, osiągnęła w roku 2020 aż **4,3 mld zł**.

2. Źródła finansowania wydatków na oświatę, w tym na płace [mld zł]

Wykres uzupełnia dane zobrazowane w p. 1, tym razem w ujęciu kwotowym.

3. Dopłaty do subwencji „szkolnej” w poszczególnych kategoriach JST

Wnioski:

- do subwencji „szkolnej” dopłacają wszystkie kategorie JST; **od roku 2017 dopłaty te silnie wzrosły**;
- dopłaty te stanowią od prawie 9 do ponad 25% dochodów bieżących, będących do dyspozycji JST;
- konieczność przeznaczenia coraz większych części „wolnych” (pozostających do dyspozycji) środków na oświatę powoduje, że **jest ich coraz mniej na inne zadania, w tym na rozwój**;
- dla **miast na prawach powiatu** wartości są pozornie niższe – zakres ich zadań jest znacznie szerszy;
- najsilniej pogorszyła się sytuacja powiatów, którym wskaźnik wzrósł z 2% w roku 2011 do ok. 9%.

Poznań/Warszawa, 20.11.2020 r.